

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN AFET BİLİNCİ EĞİTİMİ

1. AFETLERLE MÜCADELEDE TEMEL BİLGİ VE KAVRAMLAR

İlk 72 Saat

Afet sonrası ilk 72 saatlik kritik süreyi ifade eder. İlk 72 saat, “altın saatler” olarak da adlandırılmaktadır. Afetlerde ilk 72 saatte yardıma gelenler yakın çevremizdeki kişiler, aile bireyleri ve komşularımızdır

Zamana Göre Hayatta Kalma Oranları:

İlk 30 Dakika	% 93
1. Gün	% 81
2. Gün	% 36
3. Gün	% 33
4. Gün	% 19
5. Gün	% 7
5. Günden Sonra	% 2

TEHLİKE ve RİSK

Tehlike; zarar verme potansiyeli olan bir olgudur.

Risk ise bir olayın meydana getirebileceği olumsuz sonuçların tümüdür

Doğal tehlikeler için temel kural;
“Geçmişte meydana gelmişse, bir gün mutlaka tekrarlayacaktır”

Risk Analizi

Belirli tehlikelerin, sınırlı bir bölge veya ülke ölçeğinde canlılar üzerindeki yaşamsal etkileri ile diğer fiziksel varlıklar üzerindeki yıkıcı sonuçlarını her yönüyle inceleyip ortaya çıkarma çalışmasıdır.

Zarar Görebilirlik

fiziksel, sosyal, ekonomik, kültürel, kurumsal ve çevresel faktör veya süreçlere bağlı olarak var olan tehlikelerin olumsuz sonuçlarını artıran faktör veya süreçlerdir

Afet Yönetimi

Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla bir afet olayının öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların, planlanması, yönlendirilmesi, koordine edilmesi, desteklenmesi ve uygulanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla, kaynakların bu ortak hedefler doğrultusunda yönetilmesini gerektiren bir kavramdır.

Olay

Acil Durum

Afet

Doğal

Teknolojik

İnsan
Kökenli

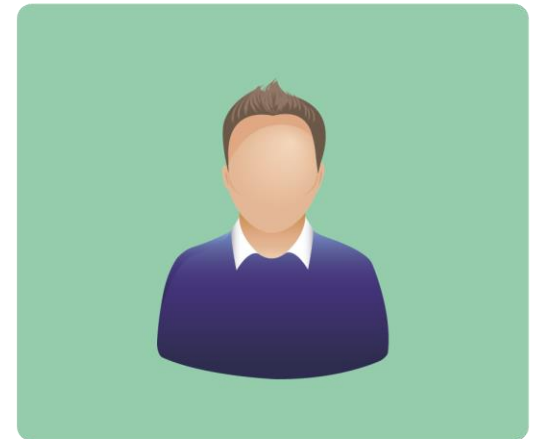
2. YAŞAM ÇEVREMİZDEKİ RİSKLER

Ülkemizdeki Afet Riskleri

1. DEPREM	2. HEYELAN	3. SEL	4. YANGIN
			

3. AFET BİLİNCİ KÜLTÜRÜ

Afete Hazırlık Küçük Adımlardan Oluşur

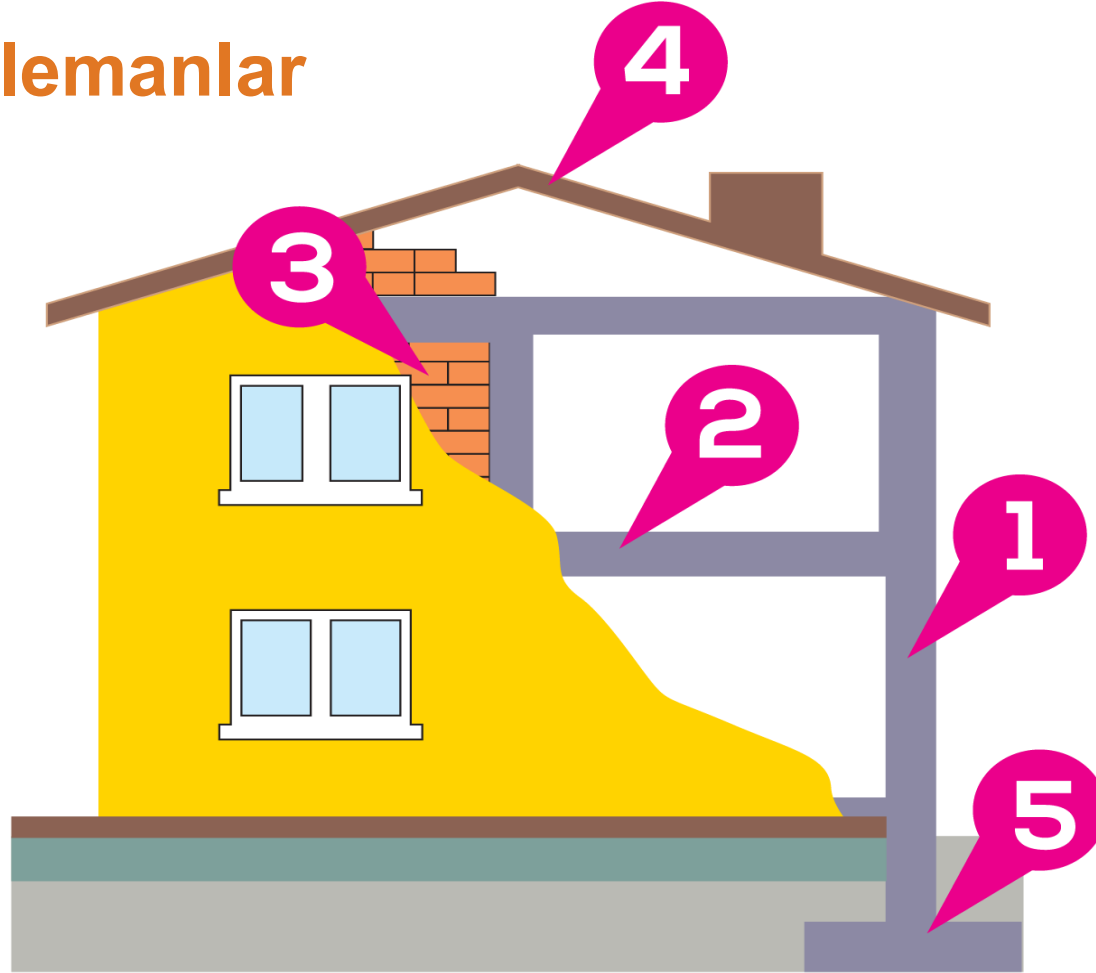

4. AFET HAZIRLIKLARINDA TOPLUMSAL GÜÇ BİRLİĞİ

5. YAŞAM ALANIMIZDAKİ RİSKLERİN AZALTILMASI

Yapısal Elemanlar

Yapısal Olmayan Elemanlar

6. YAPISAL OLMAYAN RİSKLERİ AZALTMAK (YORA)

- Binanın kendisi afette hasar görmemiş olsa bile evin içindeki eşyalar, cihazlar, ekipmanlar yaralanmalara, can kayıplarına veya yangın gibi diğer istenmeyen sonuçlara neden olabilir.
- Ülkemizde depremlerdeki yaralanmaların en az yarısı yapısal olmayan risklerden kaynaklanmaktadır.
- Evde, okulda, işyerinde vb., alınacak basit tedbirler (eşyaların sabitlenmesi gibi) afet sırasında yaralanmaları önleyecektir.

6. YAPISAL OLMAYAN RİSKLERİ AZALTMAK (YORA)

Yaralanma ve can kayıplarını önlemek için:

1. Tehlikeleri Tespit Et
2. Riskleri Belirle
3. Riskli Eşyaların Yerlerini Değiştir
4. Eşyaları Sabitle

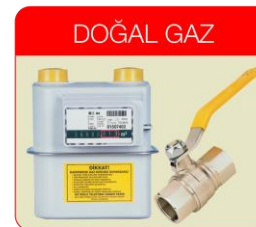
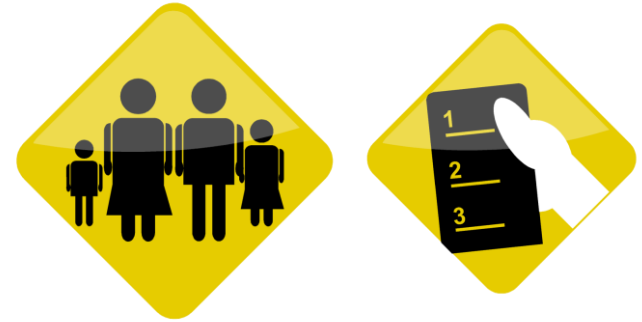
- Çıkışı engelleyebilecek her türlü objeyi ÇIKIŞ YOLU üzerinden uzaklaştır,
- DIŞA DOĞRU açılan kapılar,
- Geniş çıkış yolları oluştur.

7. Aile Afet ve Acil Durum Planı VE ACİL DURUM PLANI

Afetlerde ilk üç gün, hayatta kalmak için çok kritik bir süredir Bu süreyi kapsayan bir Aile Afet ve Acil Durum Planımızın olması gerekir.

Aile Afet ve Acil Durum Planı Hazırlamak önemlidir!..

- Afet ve acil durumlar her zaman, her yerde olabilir ve korkutucu boyutlar alabilir.
- Evimizi terk etmek zorunda kalabiliriz ve aile üyeleri ile iletişim kuramayabiliriz.
- Afet sonrası ilgili kurumlar bize hemen ulaşamayabilir ve bizim ihtiyaçlarımızı hemen karşılayamayabilir.

Haberleşme önemlidir...

AFETE HAZIR
TÜRKİYE

Acil Durumlar Dışında Telefon Kullanmayın...

Bir afet sonrasında telefon hatlarının açık olması yardım çağrılabilmesi açısından çok önemlidir.

Acil müdahale gerektirecek bir durum yoksa telefon hatlarını meşgul etmeyin.

Bölge dışı bağlantı kişisini arayın.

Acil durum telefon numaralarını aradığınızda nasıl davranacağınızı öğrenin...

8. TOPLANMA ALANI VE BULUŐMA YERLERİ

- Ev içinde: Çıkış yolu üzerinde, güvenli ve merkezi bir yer olsun.
- Bina dışında: Bir park ya da meydan olabilir.
- Mahalle dışındaki: Okulumuz ya da tüm aile üyelerinin bildiğı bir akraba evi olabilir.

9. AFETLER SIRASINDA DOĞRU DAVRANIŐ ŐEKİLLERİ

1

ÖNCESİNDE
Afete neden olabilecek tehlike ve riskleri belirle, önle veya etkilerini azalt.

2

SIRASINDA
Eğitim ve tatbikatlarla kazanılmıŐ doğru davranıŐ biçimlerini uygula.

3

SONRASINDA
Olaya zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale ederek kayıpları en düşük düzeyde tut, olabilecek zincirleme etkiler veya ikincil afetleri önle ve normal yaŐama bir an önce dön.

HEYELAN

HEYELAN: Sonrasında

- Ağır yağış uyarılarını takip etmek için pilli radyo ile yerel haberleri dinleyebiliriz.
- Ağaç devrilmesi, kaya düşmesi gibi toprak kaymasını işaret eden olağandışı sesleri dikkat etmeliyiz.
- Heyelan veya çamur akıntısının hareket ettiği doğrultuda durmamalıyız.
- Toprağın aktığı veya enkazın yığıldığı alanlardan hızla uzaklaşmalıyız.
- Bir köprüden geçmemiz gerekiyorsa önce akıntıyı kontrol edip, akıntının yaklaştığı veya ulaştığı köprüyü kesinlikle kullanmamalıyız.
- Dere yataklarından, vadilerden ve düşük yükselteli yerlerden uzak durmalıyız.
- Akıntı veya kanala yakınsak su akışındaki ani artış-azalışları dikkate almalı, suyun berraktan bulanığa dönüşmesini ikaz olarak değerlendirmeliyiz. Bazı değişimler çamur akıntısının habercisidir, hızla hareket etmek için hazırlıklı olmalıyız.
- Kendi güvenliğimize dikkat ederek çevremizde yardıma ihtiyacı bulunan kişi olup olmadığını kontrol etmeliyiz.
- Telefonları meşgul etmemeye özen göstermeliyiz.
- Risk yaratabilecek duvar, çatı ve bacaların etrafında dolaşmamalıyız.
- Radyo, TV vb. kitle iletişim araçları yoluyla, yapılan uyarıları dinleyip söylenenleri uygulamaya çalışmalıyız.
- Eşya almak amacıyla, zarar görmüş binalara kesinlikle girmemeliyiz.

SEL

AFETE HAZIR
TÜRKİYE

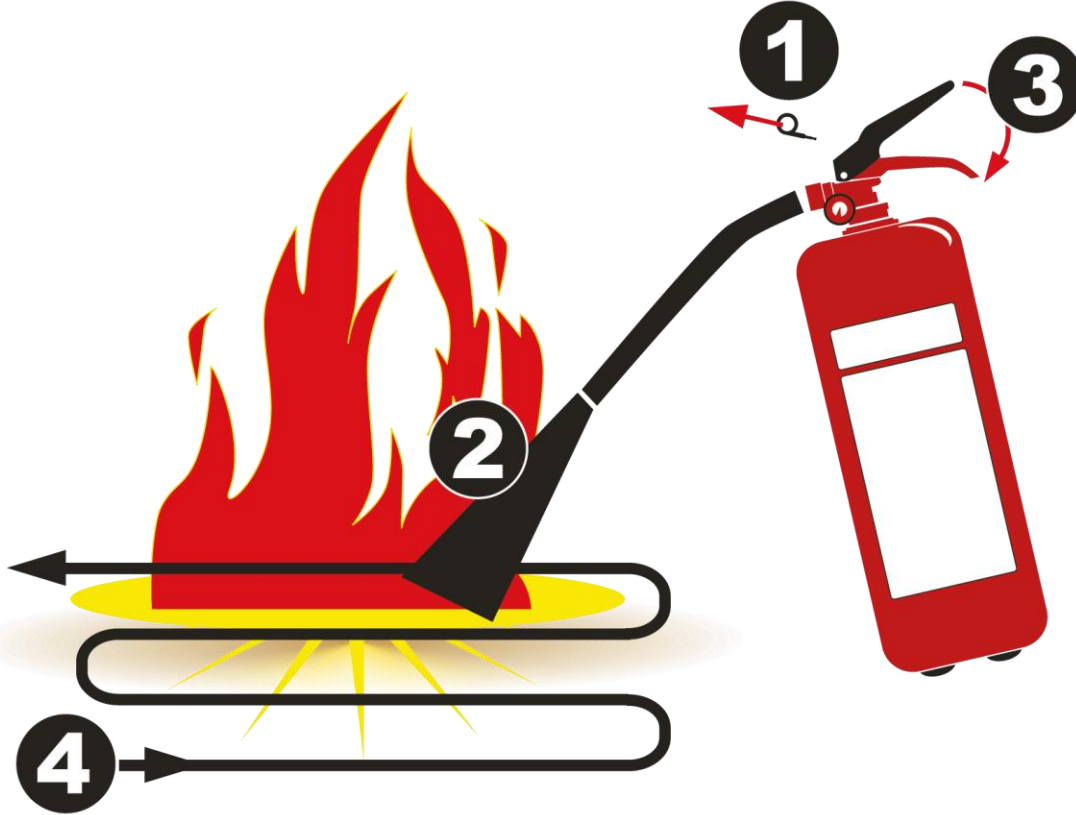
1 SESİNİ DUYUR
Karda ses iletimi az olmasına rağmen eğer yüze yakın olduğumuzu hissediyorsak bağirmalıyız.

2 IŞIK-SES
Araç içindeyseniz, dışarıya ses (korna) ve ışık verecek herhangi bir alet (fener vb.) kullan. Araçta çubuk veya benzeri bir alet varsa kar içinde yukarı doğru batırıp kurtarmaya gelecek olanların bu çubuğu görmelerini sağla.

3 ACİL TELEFON
İmkan varsa 155 Polis veya 156 Jandarma'yı arayarak durumunu bildir.

4 İLK YARDIM
Eğitiminiz yoksa ve zorunlu olmadıkça çığdan kurtarılan kişileri hareket ettirme, rastgele taşıma. Öncelikle üzerini ört. Doğrudan sıcak bir ortama kesinlikle sokma.

Taşınabilir Söndürme Cihazı

- 1-Pimi çek.
- 2-Ateşin kaynağına doğru yönelt.
- 3-Sık.
- 4-Süpür.

Yangında Hayatta Kalmak

UNUTMA: DUMAN ATEŞTEN DAHA ÖLDÜRÜCÜDÜR !
GÜVENLİ BİR ÇIKIŞA, SÜRÜNEREK GİT!
EĞER GİYSİLERİNİZ TUTUŞURSA, **DUR, YAT, YUVARLAN !**

12. AFET SONRASI İLK SAATLER

Yangın Riskine Karşı

- Gaz vanalarını kapatmalıyız. Gaz kokusu alırsak elektrik sigortaları kapalı ise açmamalıyız, açıksa da kapatmalıyız. Elektriği binanın ana şalterinden kapatmalıyız.
- Doğalgazı evimizden değil, evimizin içinde olduğu binanın dışından kapatmalıyız.
- Dökülen tehlikeli maddeleri temizlemeliyiz.

12. AFET SONRASI İLK SAATLER

Yangın Riskine Karşı

- Kibrit, çakmak yakmamalı, elektrik düğmelerine dokunmamalıyız.
- Camları ve kapıları açmalıyız (eğer yangın başlamadıysa ve gaz vanalarını kapatabildiysek).
- Öncesinde yangın hakkında bir eğitim almadıysak kesinlikle müdahale etmemeliyiz.
- Hemen binayı terk etmeliyiz (Yangın başladıysa pencereler kesinlikle açılmamalıdır).

12. AFET SONRASI İLK SAATLER

Çevremizdekilere yardım edebilmek için;

- Çevremizdeki yaralanmış kişilere yardım edebilmek için mutlaka ilk yardım eğitimi almalıyız
- İlk yardım eğitimimiz yoksa hasta ya da yaralıya müdahale etmemeliyiz. İlk yardım bilmeyen başka kişilerin de dokunmasına izin vermemeliyiz.
- Yaralıyı hareket ettirmemek, olay yeri güvenliğini sağlamak ve 112'yi aramak en önemli ilk yardımdır.
- Evimizde ve afet çantamızda mutlaka bir İlk Yardım Çantası bulundurmalıyız.

12. AFET SONRASI İLK SAATLER

12. AFET SONRASI İLK SAATLER

Psikolojik İlk Yardım:

Bir afetten sonra geçen zaman süresinde insanlar farklı tepkiler gösterirler. Genel olarak travmatik bir yaşantıdan ve/veya afetten sonra kişilerin geçtikleri evreler aşağıdaki gibidir.

1 ŞOK DÖNEMİ
İlk 24 saat veya daha uzun sürer.

2 TEPKİ DÖNEMİ
Afetten yaklaşık 2-6 gün sonra ortaya çıkar.

3 İYİLEŞME VE OLAYLARI DÜŞÜNME DÖNEMİ
Afetten 1 hafta sonra ortaya çıkar.

4 İYİLEŞME YENİDEN UYUM DÖNEMİ
Afetten 2 hafta sonra ortaya çıkar.

TEŞEKKÜRLER

afad.gov.tr